

Svatá Hora

1
2015
ročník
LII

Zemřel P. B. Vaněk • Život P. J. Adámka • Informace k rekonstrukci

OBSAH

Úvodník

Dobře žít tady a teď **3**

Představujeme vám

Milosrdenství a věrnost se setkají **4**

Životní oběť kněze **6**

Ze Svaté Hory

Zprávy ze Svaté Hory **10**

Milosti Panny Marie v obrazech **12**

Vyobrazení Panny Marie Svatohorské **15**

Informace k rekonstrukci
poutního areálu Svatá Hora **17**

Spiritualita

Mistr křesťanského života v miniatuře **20**

Mravní život křesťana – ctnosti **23**

Informace

Stavba varhan – aktuality **24**

Exercicie, poutě, bohoslužby **25**

**Fotografie
na titulní straně
časopisu:**

P. Břetislav Vaněk,
primiční mše
P. Davida Horáčka

Fotografie v časopise:
archiv Svaté Hory

Dobře žít tady a teď'

Opět jsme vstoupili do nového roku a asi jsme si přece jen dali nějaké předsevzetí. Alespoň takové to obecné: chci být lepší, byl bych rád, kdyby se dařilo a bylo lépe.

Na rozhraní dvou let se vždy naskytne příležitost, abychom bilancovali a také abychom plánovali. Díváme se do minulosti i do budoucnosti.

Je to třeba a je to krásné, ale nesmíme nikdy zapomenout, že jedině přítomný okamžik je tím, v němž žijeme. Budeme-li jen přemýšlet o budoucnosti, budeme spíše snílky než vizionáři, zahledíme-li se jen do minulosti, budeme možná dobrými znalci dějin, ale zároveň pouhými „generály po bitvě“.

Ne nadarmo se říká, že jádrem duchovního života je uvést se do přítomnosti Boží. Asi tím máme na mysli především přítomnost „místa“, tedy přítomnost Boží „tady“. Ale stejně tak jde o přítomnost „času, neboli přítomnost „ted“. Bůh je vždy na místě, je přece všudy přítomný a věčný, ale my býváme mimo. A tak: dokázat se inspirovat minulostí, dokázat pamatovat na budoucnost, ale přitom zůstat v přítomnosti – to je pravé umění.

Při vědomí všeho toho, čím si lidstvo v dějinách prošlo, můžeme mít strach z budoucnosti. Avšak tento strach je způsoben spíše neznalostí toho, co přijde. Lékem na to je právě snaha žít nyní a řešit problémy dnešního dne a držet se Pána Boha. To platí jak na začátku roku, tak na konci, stejně jako i uprostřed.

Přijdou jistě překážky a opravdové potíže a problémy, ale nemusím se jich bát už nyní a rozhodně mě nesmí odradit od dobrých předsevzetí a jejich uskutečňování.

Nepřipomíná nám to Ježíšovu řeč o vrabcích a lilích, kde slyšíme slova, která vždy povzbudí: Nestarejte se o zítřek. Každý den má dost svého trápení.? A nakonec – neplatí snad Ježíšův příslib: Já jsem s vámi až do konce světa?

Vyhlížejme tedy do budoucnosti s nadějí a nezalekněme se překážek...

P. Stanislav Příbyl

Roso a jíní, velebte Pána,
zimo a chlade, velebte Pána.
Ledy a sněhy, velebte Pána,
noci a dni, velebte Pána.

(Dan 3, 68 – 70)

Milosrdenství a věrnost se setkají

V pondělí 19. ledna 2015 v dopoledních hodinách zemřel P. Břetislav Vaněk, CSsR

P. BŘETISLAV VANĚK, CSsR, se narodil 5. února 1926 v Brně. Po maturitě vstoupil k redemptoristům a 28. září 1946 složil v Českých Budějovicích sliby. Poté studoval na řádovém učilišti v Obořišti filosofii a teologii. V noci z 13. na 14. dubna 1950 byl StB převezzen do internačního kláštera v Králíkách. Od 5. září 1950 do 31. prosince 1953 byl na vojně u PTP. Dne 15. září 1951 byl v Krči při propustce z vojny tajně vysvěcen na kněze. První mši svatou sloužil tajně v Hájníkách na Slovensku na Hod Boží vánoční v roce 1951. Od roku 1954 byl zaměstnán v ČSAO v Brně jako úředník. 21. listopadu 1961 byl zatčen a odsouzen na dva roky vězení. Po propuštění pracoval dál v ČSAO v Brně, ale už jen jako pomocný dělník.

V roce 1968 se stal výpomocným duchovním ve farnosti Staré Brno a pak u kostela svatého Michala v Brně. V roce 1969 byl soudně plně rehabilitován a ustanoven kaplanem na Svaté Hoře v Příbrami. Od 1. února 1971 se stal kaplanem v Kladně a v Družci u Kladna. Od 1. listopadu 1972 byl administrátorem farností Mutějovice, Hředle, Kounov, Lišany a Krušovice. Dne 30. dubna 1993 odešel do důchodu a byl ustanoven farním vikářem na Svaté Hoře. Od 1. února 2011 se stal výpomocným duchovním na Svaté Hoře. V době působení na Svaté Hoře sloužil jako zpovědník, exercitátor a duchovní poradce. V komunitě redemptoristů byl knihovníkem, kronikářem a staral se o kapli kláštera.

Milosrdenství a věrnost se setkají, tato slova žalmu mě intenzivně provázela od smrti otce Vaňka až do jeho pohřbu. Milosrdenství Boží mi nejednou zprostředkoval ve svátosti smíření, zejména na počátku mého řeholního života, kdy jsem se mnohokrát zalekl toho, co přede mnou stojí, a zoufal si nad svými chybami. Znal mě z redemptoristů asi nejlépe. A přece jak svátost smíření, tak všechny naše rozhovory (ten poslední se uskutečnil jen pár dní před jeho smrtí) byly velmi stručné. Jako by nám bylo jasno, co ten druhý prožívá, a nemuseli jsme to pojmenovávat. V našem přátelství byl vždy jistý ostych. Otec Vaněk byl opravdu vnitřně křehký a plachý člověk, který to obratně zakrýval svou ironií, sršatostí, hudeřáním. Milosrdenství dokázal zprostředkovat, protože je sám potřeboval. Jeho víra byla pro mne vždy nesmírnou posilou, protože tak mocně hořela v nádobě zřetelně hliněné. Jakou úlevou a jakým darem pro mne bylo žít pár let vedle člověka, který nebyl ukázkově šťastný, prvoplánově vyrovnaný, který celý život zápasil se strachem ze svých neduhů, a přece žil naplno. Jemu jsem uvěřil, že víra není jen jakýsi bonus k naší přirozené pohodě, ale že je postojem, který – byť jsme často roztrháni a rozbiti – nás integruje v největší hloubce našeho žití.

Otec Vaněk o svém prožívání víry nikdy nemluvil. Ale svědčil o ní svou věrností, byl až nedůtklivě dochvilný při společných modlitbách a zachovával poctivě vše, k čemu se zavázal. A vždy byl k dispozici všem, kdo ho potřebovali. Byl to nejvěrnější svatohorský zpovědník. Vedle takových postav Svaté Hory jako P. Břicháček nebo P. Zemánek byl vždy trochu v pozadí. Jeho charisma nebylo tak čitelné. Viděl-li ho někdo neznámý důstojně kráčet areálem Svaté Hory, mohl cítit velký respekt a odstup. Ten však byl brzy vystřídán údivem, spatřil-li dotyčný, jak otec Vaněk svou modlitbu křížové cesty doprovází, opřen o smeták, smýčením pavučin. Měl svůj zcela jedinečný humor, se kterým laskavě dovolil, abychom si ho dobírali, ba nás k tomu záměrně často provokoval a své reakce si pak patřičně vychutnával!

Působil tedy na neznámého často přísně, ale stačilo pár jeho slov při zpovědi, jeho oči, které – to jsem zažil – ze soucitu s bolestí druhých byly často plné slz, jeho sotva znatelný úsměv – a každý pocítil, že Kristus je naděje pro nás nemocné, padající, že nás miluje, že je nám věrný. Otec Vaněk Kristu nikdy nestínil tím, že by ukazoval na sebe. On sám by mnohem raději byl sám v modlitbě a při četbě. Ale „Kristova láska nás nutí“ jít k těm, kteří ji tolik potřebojí. A on ji dokázal zprostředkovat. Šlo mu vždy o lásku, ne o pouhé vysluhování svátosti. Hněval se, když jeho spolubratři nezpovídali tak často, jak on by si představoval, ale pochyboval-li o tom, že některý zpovědník chce a dokáže zprostředkovat milosrdenství, modlil se, jak mi přiznal, aby dotyčný do zpovědnice raději nechodil.

Měl jsem rád jeho ranní mše svaté. Kázání měl vždy napsané, doslova je četl, bylo velmi stručné – a přece nebo právě proto vždy hluboké, osobní, povzbuzující. Slavení eucharistie bylo pro něj vždy vrcholem dne, ač ji slavil brzy ráno. A zase to nebyla žádná sladká selanka. Každá veřejná mše svatá ho psychicky vyčerpávala. Proto ji slavil co nejstručněji. O to víc vyniklo to podstatné.

Nevím, jak umírá svatý, ale myslím, že jde o to, že skrze jeho podobu vystupuje podoba Ježíšova. Jak byl otec Vaněk v životě často netrpělivý, nedůtklivý, v umírání byl pokorný, vyrovnaný. Odhalilo se, že ta sršatost byla maska. Poslední dny už ji nepotřeboval. Odložil ji – a za ní bylo moře důvěry, radosti, lásky.

Moc děkuji, otče! P. Petr Beneš, CSsR

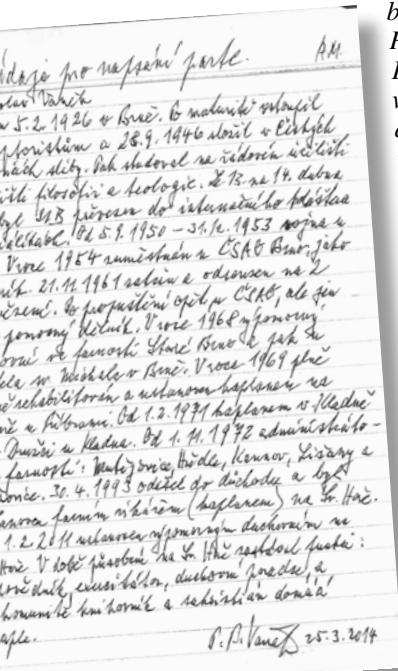
“Vždy mne hluboce oslovovala jeho zbožnost, duchovní hloubka a porozumění pro hříšníky. Byl dlouhá léta zpovědníkem a duchovním rádcem mé manželky. Po její smrti jsem byl v jeho duchovní péči i já.”

C. Martinek, Brno

„P. Vaněk byl ten, jemuž jsem se svěčila s tím, že mne Pán volá, abych šla za ním. Udělal si na mne čas a vzpomínám si, že jsme spolu hovořili o řeholním životě. Jeho prostřednictvím jsem poznala naše sestry. Jsem mu vděčná za start mé cesty s Pánem. Jsem vděčná za všechny milosti a dary, kterými nás Pán obdařil. Nyní Pánu děkuji za P. Vaňka, protože vím, že se modlil a posílal požehnní. Víím, že pro rodinu redemptoristů byl velkým obohacením.“

- sr. Vlastimila

Vše konal svědomitě a precizně. Sám si připravil text úmrtního oznámení.

“Každé otištěné kázání P. Vaňka je pro mě perlou. Byl sečtělý a neustále studoval. To, že pořád četl a vzdělával se, mu dalo široký rozhled v duchovním světě. Pro mne osobně to byl moudrý rádce, který měl dar hledět do duší.”

P. Josef Charypar

P. Dr. JAROLÍM ADÁMEK, CSSR (14. 2. 1915 – 18. 12. 1969)

Na následujících stránkách chceme přiblížit osobnost a život kněze, redemptoristy P. Dr. Jarolíma Adámka, CSSR, jehož sté výročí narození si v těchto dnech připomínáme.

Píše se rok 1915. Již několik měsíců zuří zatím nejstrašnější první světová válka. Na bojištích umírají statisíce vojáků z celé Evropy. V rodině Adámků v Bludově přichází 14. února 1915 na svět třetí dítě, syn. O čtyři dny později je pokřtěn v bludovském kostele a dostává jméno Jarolím po svém otci.

Rodiče Adámkovi měli v Bludově malé hospodářství. Před Jarolímem se jim narodili synové Alfons a Miloslav a v roce 1938 ještě dcera Emílie (Miluška). Celá rodina byla hluboce věřící, a proto v ní panovala velká soudržnost a silná vzájemná láska. Ještě než začal Jarynek – tak mu všichni říkali – chodit do školy, ministroval. Doma si se sourozenci hrál „na kostel“ a měl k tomu všechno potřebné, od konviček až po maminčin kancionál sloužící jako misál. Jarolím bral tuto hru se vší vážností, byla totiž vyjádřením jeho touhy po kněžství od útlého věku.

Obecnou školu začal navštěvovat v roce 1921 v Bludově. V náboženství vynikal nad ostatními i staršími spolužáky, a proto celkem nikoho nepřekvapovalo, když chtěl později pokračovat ve studiích na gymnáziu, aby se mohl stát knězem. V roce 1928 nastoupil do řádového juvenátu v Libějovicích. Během studia se projevovalo jeho velké nadání: studoval se samými jedničkami, začal hrát na housle, věnoval se studiu cizích jazyků. Podle tehdejší praxe přerušovali juvenisté, kteří se chtěli stát redemptoristy, po šesté studium a vykonávali si řádový noviciát. Jarolím nastoupil do noviciátu v Českých Budějovicích v srpnu 1933 a o rok později, 2. srpna 1934, jej ukončil časnými sliby. Po noviciátu pokračoval ve studiu na arcibiskupském gymnáziu v Praze a ukončil ho maturitní zkouškou 12. června 1936. Po prázdninách začal studovat na teologickém učilišti redemptoristů v Obořišti u Příbrami. A protože první rok studia zvládl opět s výborným prospěchem, byl představenými poslán studovat na teologickou fakultu Karlovy univerzity v Praze. Dne 29. června 1939 vykonal státní zkoušku ze Starého i Nového zákona. Mezitím došlo k tragickým událostem – z Československé republiky se stal po obsazení německými vojsky Protektorát Čechy a Morava. Po protestních akcích vysokoškolských studentů a po zastřelení studenta Jana Opletala byly všechny vysoké školy zavřeny. Pražská arcidiecéze si však zřídila takzvaný teologický institut při pražském arcibiskupském semináři a na něm Jarolím s dalšími studenty pokračoval ve studiu. V červnu 1941 jej ukončil a 28. června byl pražským světícím biskupem Eltschknem vysvěcen na kněze.

Po vysvěcení pobýval Jarolím v klášteře v Obořišti, a protože řeholní učiliště i nadále pokračovalo ve

své činnosti, byl už jako mladý kněz pověřen vyučováním Svatého Písma. Svou vědeckou erudici spojoval s pastorační horlivostí, nejraději měl vyučování těch nejmenších. Ještě po jeho smrti na něho vzpomínali například kolegové ze školy v Dalekých Dušníkách. Když v roce 1945 skončila druhá světová válka, byly vysoké školy opět otevřeny a otec Adámek nastoupil znovu na teologickou fakultu, aby dosáhl doktorátu z teologie. Stalo se tak 27. června 1947, kdy byl promován doktorem posvátné teologie.

V dalším školním roce odchází otec Adámek na biblický ústav do Říma, kde 16. června 1948 dosahuje licenciátu biblických věd. Mezitím došlo ke komunistickému převratu a nastoupila totalita. Otec Adámek se vrací domů a začíná přednášet už jako řádný profesor na redemptoristickém teologickém učilišti v Obořišti. Konec jeho činnosti na dlouhou dobu způsobila osudná noc z 13. na 14. dubna 1950, kdy došlo k přepadení klášterů. Komunita z kláštera v Obořišti – kněží, studenti i řeholní bratři – byla odvezena pod dohledem milicionářů až do kláštera na Hoře Matky Boží u Králík, který se stal vlastně koncentračním táborem. Během prvních měsíců velmi tvrdé internace byli jednotliví řeholníci neustále přemísťováni, a tak se stalo, že otec Adámek byl v srpnu 1950 převezen do jakéhosi kárného tábora pro „provinilé“ do Želiva, kam už byla předtím svezena většina provinčních i místních představených. Muselo se tam těžce pracovat v nevyhovujících podmínkách pod neustálým dohledem příslušníků vojska ministerstva vnitra. Ve volném čase se věnoval studiu, modlitbě, četbě a samozřejmě mši svaté.

Ze Želiva byl propuštěn v roce 1955 s holýma rukama. Uchýlil se ke své sestře Milušce, provdané Tomáškové, do Olšan. Sehnat zaměstnání bylo obtížné, ale nakonec se uchytil jako pomocný dělník ve stolárně v Hanušovicích. To ho samozřejmě neuspokojovalo, dojížděl například do Brna, kde v bytech rodičů studentů tajně vyučoval několik bohoslovců Písmo svaté. Všechno jej ale stále táhlo do Prahy. Prostřednictvím známých se tam dostal a P. Novák ho ubytoval na prázdné faře v Praze – Lhotce. S pomocí dalších přátel si našel práci jako sanitář ve Všeobecné fakultní nemocnici na Karlově náměstí. Tam utrpěl při obsluze autoklávu rozsáhlé opaření nohou. Během jeho léčení došlo ve Fakultní nemocnici k personálním změnám a otec Adámek vycítil, že už zde není pro něho vhodné prostředí. Po uzdravení odchází v roce 1959 do opravy ČSAD v akumulátorce v Praze – Ruzyni. Práce byla zdraví nebezpečná, ale otec Adámek ji přijal, měl tam totiž potřebný klid, i když právě toto zaměstnání přispělo rozhodující měrou k jeho těžké chorobě a předčasné smrti.

Během této doby se kolem něho shromažďovala spousta lidí, které duchovně vedl, navštěvoval nemocné, zpovídal a tajně vyučoval bohoslovce. Jeho činnost samozřejmě neunikla pozornosti Státní bezpečnosti. V polovině roku 1961 začalo zatýkání členů kongregace redemptoristů, ale i laiků, kteří s nimi byli ve spojení. Došlo i na otce Adámka. Zatčen byl přímo na svém pracovišti v akumulátorce 11. 9. 1961. Po Vánocích 1961 proběhl u Městského soudu v Praze proces s takzvanou skupinou Holakovský. V hlavním líčení ve dnech 27. a 28. prosince 1961 byli odsouzeni spolu s P. Holakovským P. Líkař, P. Schuster a samozřejmě P. Adámek „protože z nenávisti k socialistickému zřízení řídili a organizovali bývalé příslušníky řádu redemptoristů, jehož činnost byla v roce 1950 na území ČR zastavena; utvrzovali bývalé příslušníky řádu v nepřátelství k republice a v přesvědčení, že u nás dojde k odstranění socialistického státního

1. Třídní profil, politická činnost a prostředí ve kterém žil :
Syn malorolníka, od svého mládí žil do r.1950 v řeholním prostředí kongregace redemptoristů. Po r.1945 dosáhl doktorátu teologie a v období r.1947 - 48 absolvoval Biblický ústav v Řámě. Byl profesorem bohosloví v Obořisti a po internaci od r.1955 jako pom. dělník .
  2. Osobní a povahové vlastnosti :
Náboženský fanatik , přívrženec řím. katol. církve a kongregace redemptoristů s pevnou důvěrou, že v ČSSR nastanou lepší poměry za kterých nebude církev a kongregace opět svého býv. vlivu .
  3. Postoj při vyšetřování :
Ukázněný, slušného vystupování. Snaha neříci více než je ~~možnost~~ na základě důkazů nutno .
  4. Vliv vyšetřovací vazby : Nelze z uvedených důvodů hovořit o výchovném vlivu .
  5. Další poznatky, mající význam s hlediska možností převýchovy :
Má sestru a další sourozence s nimiž a jejich rodinami je v dobrém poměru. Jeho osobní zálibou je fototechnika .
  6. Názor na možnost nápravy :
Otázka nápravy je problematická vzhledem k celkovému založení obviněného a jeho celoživotní výchově a závislosti na řeholním a církevním životě .
- SCHEGLASÍ : Vyšetřovatel KS MV Praha :
Náčelník odboru vyšetřování :
Počet listů kopie: 7
Za správnost: *Milouš*

zřízení a k obnově veřejné činnosti řádu redemptoristů; tajně připravovali bývalé příslušníky řádu k vysvěcení na kněze“ atd. atd. Otcí Adámkovi byla v rozsudku zvlášť vytkána výchova mladých „kádřů“ a tajná výuka bohoslovců. Otec Adámek byl odsouzen na 4 roky nepodmíněně, dále k propadnutí veškerého majetku a ztrátě občanských práv. 17. 1. 1962 nastoupil k výkonu trestu do věznice Valdice. Brzy byl přidělen do brusírný skla, kdy po několikaleté zdraví škodlivé práci v akumulátorce pracoval opět v nebezpečném pracovním prostředí. Není propuštěn ani na amnestii prezidenta republiky, neuspěla ani žádost o milost, kterou podala jeho sestra Miluška. Nakonec je podmíněně propuštěn 9. 7. 1964. Opět, jako již mnohokrát, se ho ujala Miluška. Znovu nastupuje do opravy akumulátorů v Praze - Ruzyni a samozřejmě pokračuje v činnosti, kterou musel opustit; hlavně znovu navazuje kontakt s bohoslovci, které vyučoval.

Zdravotní problémy narůstají. Kromě žaludečních problémů trpěl otec Adámek v důsledku zhoubné práce v akumulátorce cirhózou jater. S touto prací musel skončit. A tak ještě za pobytu v nemocnici začal shánět nějaké méně nebezpečné zaměstnání. 23. 11. 1967 nastupuje ke školským sestrám v Horní Poustevně jako údržbář. Ale zdravotní stav se prudce zhoršuje. Opět pobyt v nemocnici a opět v plné činnosti: začal přednášet Starý zákon v rámci katechetického studia při Cyrilometodějské bohoslovecké fakultě v Litoměřicích. Koncem roku 1967 byl biskupem Tomáškem pověřen, aby zastupoval katolickou církev v ekumenické komisi, která pracovala na překladu Nového zákona. Vyvrcholením jeho úsilí na poli biblistiky měla být výuka Starého zákona na bohoslovecké fakultě, kde byl jmenován asistentem pro školní rok 1969 - 70. Pro zhoršující se zdravotní stav se této práci ani nemohl začít věnovat. Snažil se ale pracovat horlivě, protože cítil, jak málo času mu zbývá. 13. 10. 1969 ještě odjel do Prahy na zasedání překladatelské komise, ale už se jí neúčastnil. Bloudil po Praze, až nakonec dorazil do Ječné ulice na pokraji zhroutil.

Sestry ho dopravily do krčské nemocnice. 7. 11. se vrátil na pár dní do Horní Poustevny. 8. 12. odjíždí do Prahy na kontrolu do nemocnice a na zasedání překladatelské komise. Vrací se do Horní Poustevny a chce jet za bohoslovci do Litoměřic, ale nastává zlom: záchvat zimnice a silné zvracení. Lékař ho odváží do rumburské nemocnice. Tam, téměř bez pomoci lékařů, v noci na 18. prosince, ve spánku umírá. Je 18. prosince, den, kdy měl poprvé přednášet bohoslovcům na litoměřické fakultě, a právě v tento den přinesl Pánu v obět svůj život. Byla to jeho největší životní obět. 20. prosince se konalo rozloučení s otcem Adámekem v rumburském kostele. Poté byl odvezen ke své sestře do Olšan a 23. 12. bylo jeho tělo převezeno do Bludova. Po rozloučení v kostele bylo jeho tělo odneseno na místní hřbitov a bylo uloženo do hrobu k jeho rodičům.

Tento životopis otce Jarolíma Adámka předkládám všem, kteří ho znali, té hrstce dosud žijících kněží redemptoristů, které přivedl k oltáři - včetně mě - jako projev úcty a nesmírné vděčnosti za jeho život, od jehož počátku 14. 2. 1915 uplyne právě 100 let.

Život otce Adámka skončil podle lidských měřítek předčasně. Přesto byl bohatý a plodný a naplněný podle Boží vůle. Jsem přesvědčen, že se těší věčné slávy u Boha. Není rozhodující, že dosud nebyl církví úředně zařazen mezi blahoslovené, možná k tomu ještě dojde. Pokus o zařazení mezi čekatele případného procesu blahověření byl zatím neúspěšný, protože prý otec Adámek nebyl znám širšímu okruhu kněží. Jak by mohl, když přece působil tajně a skryt v ústavu pro tělesně postižené! Navíc v litoměřické diecézi jsou další adepti na úctu na oltáři, například kardinál Trochta nebo surově zavražděný P. MUDr. Kubiček a jiní, a ti mají jistě přednost. Přesto otce Adámka nazval jeden z velikánů naší biblistiky Dr. Otto Mádr biblistou a mučedníkem už v roce 1992 (v Teologických textech č. 3/1992). V každém případě máme jistě v nebi mocného přímluvce. Snažme se toho využít. Já sám tak činím denně.

P. Ladislav Škrňa, CSSr

Zprávy ze Svaté Hory

- ☐ Ve čtvrtek 18. prosince se ve refektáři na proboštvství konalo **setkání zaměstnanců Charity** Příbram s klienty a příznivci této organizace. Během odpoledne a večera se vytvořila velmi milá předvánoční atmosféra.
- ☐ Letos, stejně jako v loňském roce, se v poslední školní den před Vánoci sešli v bazilice na Svaté Hoře **studenti a pedagogové z Gymnázia** pod Svatou Horou, aby se rozloučili s kalendářním rokem a aby krátkým pásmem hudby a koled zahájili Vánoce. Stalo se tak v pátek 19. prosince v 8.00 hodin a sešlo se přibližně 150 studentů a pedagogů.
- ☐ V Mníšecké kapli na Svaté Hoře se již tradičně konala vernisáž k **zahájení výstavy betlémů**. Letos proběhla v pátek 19. prosince v 16.00 hodin. V zaplněné kapli příbramští betlémáři spolu s dětmi zahráli a zazpívali koledy, úvodní slovo pronesl pan Ján Chvalník a duchovní slovo P. David Horáček, CSsR. Na závěr všichni zpívali koledy za doprovodu hudebních nástrojů. Výstava betlémů byla letos obohacena o dřívější svatohorské jesličky.
- ☐ **Benefiční koncert** na dostavbu svatohorských varhan se uskutečnil v pátek 19. prosince od 19.00 hodin. V plně obsazené bazilice zpíval sólista Národního divadla v Praze, pan Vratislav Kříž, na trubku hrál Vladimír Rejlek a na varhany Přemysl Kšica. Koncert pořádal pan Ivan Fuksa s Maticí svatohorskou.
- ☐ V sobotu 20. prosince jsme prožili dopolední **adventní duchovní obnovu**, kterou vedl P. Jan Kuník, duchovní správce z Rožmitálu.
- ☐ V neděli 21. prosince večer jsme připravovali baziliku na svátky. Letos jsme dostali darem od pana Josefa Melichara téměř 8 metrů vysokou jedli. Tak nádherně rostlý strom dosud nikdo z pamětníků nezažil. Taktéž jsme v roce 2014 dostali **nové ozdoby**, které Svaté Hoře věnovala paní Janáková z Příbrami. Tyto ozdoby pro nás byly vyrobeny ve sklárně ve východních Čechách.
- ☐ V pondělí 22. prosince jsme spolu s příbramskými skauty přivítali **betlémské světlo**. Skauti zahráli divadelní scénku, zazpívali několik písní a koled a duchovní slovo pronesl P. Krzysztof Strzelczyk, CSsR.
- ☐ Příbramská charita pořádala v pondělí 22. prosince ve večerních hodinách ve svatohorské bazilice **benefiční koncert**. Při koncertu zpívaly sólistky opery z Košic Anita Jirovská, o jejíž babičku charita v Příbrami pečuje, a Lucie Laubová. Na klavír je doprovodil pan profesor Jaroslav Šaroun.
- ☐ **Půlnoční mši svatou** 24. prosince v 16.00 hodin

Setkání zaměstnanců a klientů Charity

Z benefičního koncertu 19. prosince

Zdobení vánoční jedle v bazilice

celebroval P. David Horáček, CSsR., koncebrovali ostatní svatohorští kněží. Při mši svaté zazněla Česká mše vánoční od J. J. Ryby v podání svatohorského chrámového sboru pod vedením regenschoriho Mikoláše Troupa. Na varhany doprovázel Pavel Šmolík.

- ☐ Na **Boží Hod Vánoční** se ve 14.00 hodin konalo zpívání u jesliček. Do baziliky přišlo velké množství lidí, převážně rodičů s dětmi. Po celou hodinu jsme zpívali vybrané koledy za varhanního doprovodu pana docenta Jaroslava Tůmy, titulárního svatohorského varhanníka. Další hodinové zpívání se uskutečnilo hned následující den, dále v neděli 28. prosince, kdy na varhany hrála Jana Hovorková. Poslední zpívání se konalo 4. ledna, tehdy přijel hrát Pavel Šmolík.
- ☐ Na svátek sv. Štěpána připravil na odpoledne Svatohorský chrámový sbor **vánoční koncert**. Návštěvnost však byla velmi malá.
- ☐ Mši svatou na **závěr roku** 2014 sloužil ve středu 31. prosince ve 22.30 P. Jan Sokulski. Po mši svaté následovala multimediální prezentace dění na Svaté Hoře za uplynulý rok. Poté jsme zazpívali hymnu a přesunuli jsme se na náměstí před bazilikou, kde rodina paní kostelnice Langové připravila ohňostroj, nechyběl ani společný přípítek.
- ☐ V pondělí 5. ledna se svatohorští redemptoristé loučili s P. Francisem Hoa Dang, CSsR., který se po téměř 8 letech pastorační činnosti mezi Vietnamci v ČR vrací do Ameriky, aby se stal rektorem kláštera v Houstonu a zodpovědným za formaci studentů. P. Francis odletěl 7. ledna dopoledne. Na Svaté Hoře zůstává P. Josef Nguyen Dat Tan, aby se věnoval Vietnamcům žijícím a pracujícím v naší zemi.
- ☐ Na Tři krále jsme slavili mši svatou v 7.00, 9.00, 11.00 a 17.00 hodin. Po odpolední mši svaté se konal **Tříkrálový koncert** Svatohorského chrámového sboru.

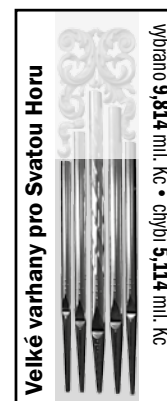
- ☐ Od pondělí 12. ledna do středy 14. ledna se na Svaté Hoře konala **provinciální kapitula** redemptoristů. Více v příštím čísle časopisu.

Z benefičního koncertu 22. prosince

P. Francis Hoa Dang, CSsR

Velké varhany pro Svatou Horu

Vyrobáno 9,814 mil. Kč • cihly 5,114 mil. Kč

Účastníci kapituly

Milosti Panny Marie v obrazech

Svatohorský komiks

Svatohorský komiks

Svatohors

V naší pouti po svatohorských ambitech pokračujeme dále jižním křídlem a nad hlavou spatřujeme další tři výjevy. Náš průvodce P. Václav Smolík je ve své příručce popisuje takto:

24.

Na elipsovém obraze je vyobrazen výjev z bitvy. Jezdci s tureckými turbany prudce dorážejí na jízdu protivníkovu, kdežto pěchota v hustých řadách přichází této na pomoc. Zvláště jeden jezdec jest od Turků krutě ohrožován; i pozdvihuje ruce k Svatohorské Rodičce Boží, od níž dopadají naň paprsky.

Je to zobrazení události z r. 1697: „Vojín Jan Vilém Bezdavský, rodem Čech, trubač u pluku Kondolianského, častokrát v bitvách s Turky mimořádné ochrany Rodičky Boží Svatohorské zakusil.“

25.

Na menším jednobarevném obraze s letopočtem 1706 namalován slepý člověk jak ho vede jiný člověk. Česká rukopisná kronika o tom vypravuje: „Jan Bedřich z Lomce, maje dvacet let, z mnohých ostrých vlhkostí z hlavy tekoucích počal trpěti zrak. O syna starostlivý rodiče jeho dali jej hojiti katu, pak jedné židovce, znamenité lékaře, skrze které hojení právě celý zrak ztratil bídný člověk. – Ztrápení rodičové, zvláště matka, nad tou syna slepotou, spasitelnou radu sobě vzala a syna Rodičce Boží na Svatou Horu zaslíbila a s manželem a synem na Svatou Horu putovala, tam

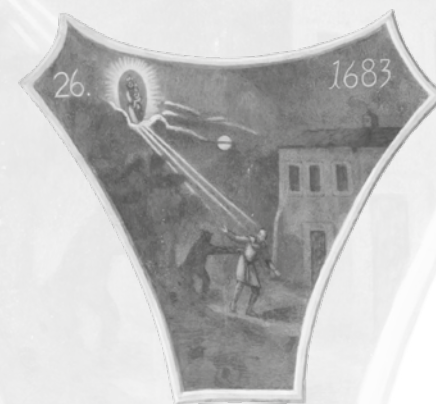
syna obětovala, pobožnost vroucně vykonala. Rodičku Boží o pomoc synu svému žádala.“

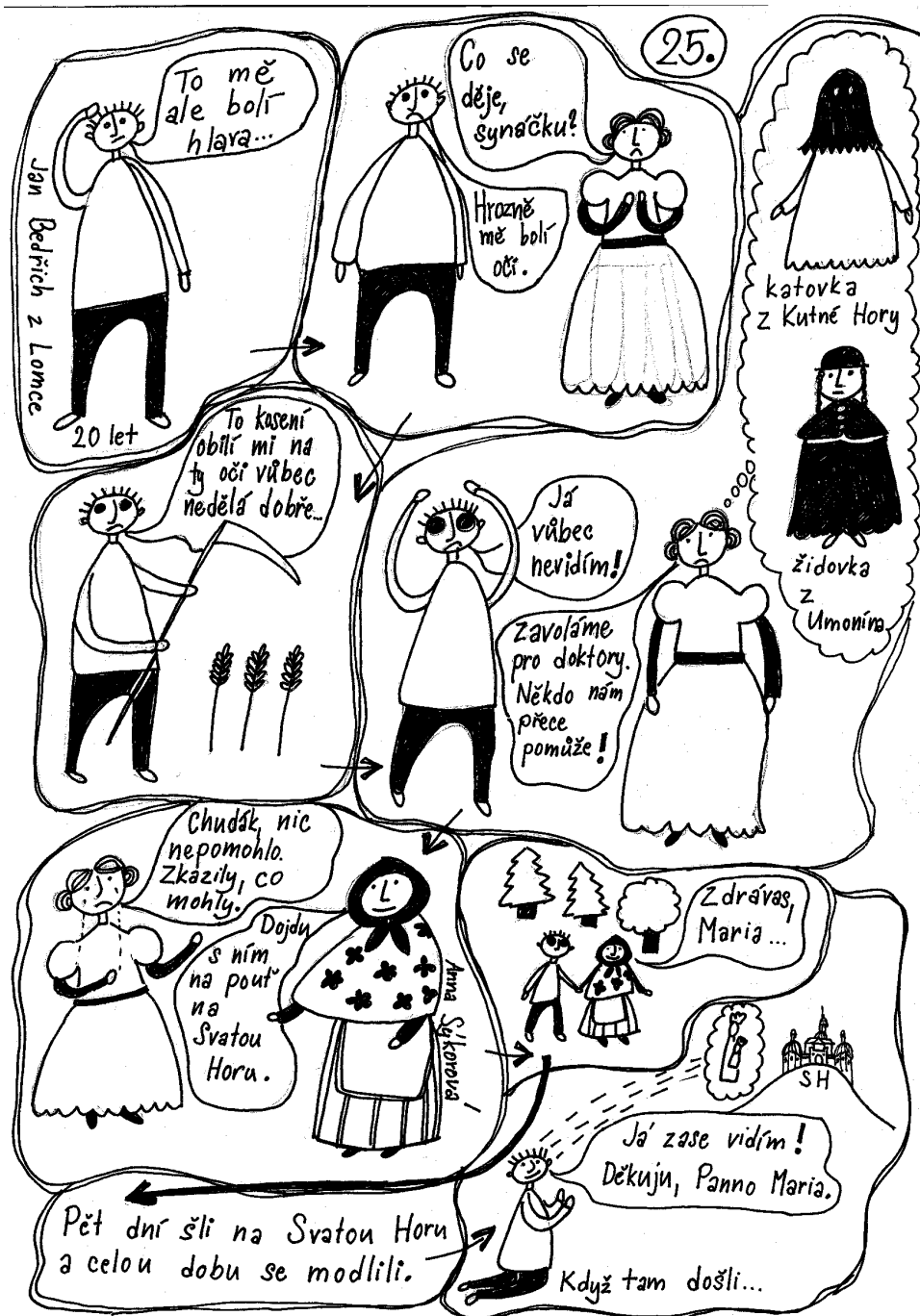
Co se dále dělo, vypravuje kronika u příležitosti sepisování protokolu o celé té události. Čteme tam: „Dne 20. listopadu zaveden byl protokol v Sedlici o uzdravení slepého Jana Jiříka Bedřicha z Velkého Lomce (fary třebonické u Čáslavě). V něm bylo zjištěno a důstojným Adamem Pelikánem, z řádu cisterciáckého, administrátorem třebonickým, a Janem Ríčanem, vikářem čáslavským, potvrzeno, že Jan Bedřich od narození dobrý zrak měl, až letos začala ho hlava boleti; potom se mu bolesti do očí vložily. Ve žních pak od každodenního potu a horkého slunce unavený, domů se vracel a vždycky méně viděl. Když se začal oves sekati, otekly mu oči tak, že téměř nic neviděl. Dali jej rodiče hojiti do Kutné Hory jakési katovce. Potom jej hojila židovka z Umonína, a zkazila mu oči tak, že poté dokonce nic neviděl. – Anna Sýkorová měla jej pak k tomu, aby putoval na Svatou Horu, že tam skrze Rodičku Boží zdraví nabude. I šel za ní až na Svatou Horu, s ní se modle. Litanie a písně zpívaje, od 7. října až do 11. října. Tu pak, když 11. října vyzpovídal a nejsvět. Svátost Oltářní přijal a mši svatou, kterou dali si sloužiti, slyšel, jak velebný pán Pannu Marii do rukou bral, hned ji spatřil a pravil té bábě Anně Sýkorové, že vidí Pannu Marii. – Tehdáž hned také viděl všechny věci v kostele a když se domů vraceli, viděl lesy i hory. Ale jen na levé oko dobře viděl, a na pravé nic neviděl. Proto pravil při výslechu v protokole: „Skrze tu pouti a skrze Rodičku Boží jsem k zdraví svému přišel a zraku nabyl.“ Podle toho úředního vyšetření tedy vysvítá, že nebyli se slepým synem rodičové sami na Svaté Hoře, nýbrž ona poutnice Sýkorová.

26.

Malý jednobarevný obraz představuje osamělého chodce, kterého muž napadá kordem. Kronika o tom píše k r. 1683 toto: „Téhož roku byl dvořenín Mikuláš Kolman, od pána svého v noci kamsi poslaný, na cestě od nepřítelů svého úkladně postižen a proboden, že na zem padl. Lékaři a ranhojiči mu nedávali žádné naděje na uzdravení; on však vyvolil si naši nejmilejší Matku Svatohorskou za lékařku, vyzval ji důvěrně a již 9. dne byl tak zdrav, jakoby jakživ nic nebyl trpěl.“ Že se to přepadení stalo v noci, nasvědčuje na obraze měsíček, který v pozadí právě vychází.

S využitím textu P. Václava Smolíka CSsR

Vyobrazení milostné sochy Panny Marie Svatohorské

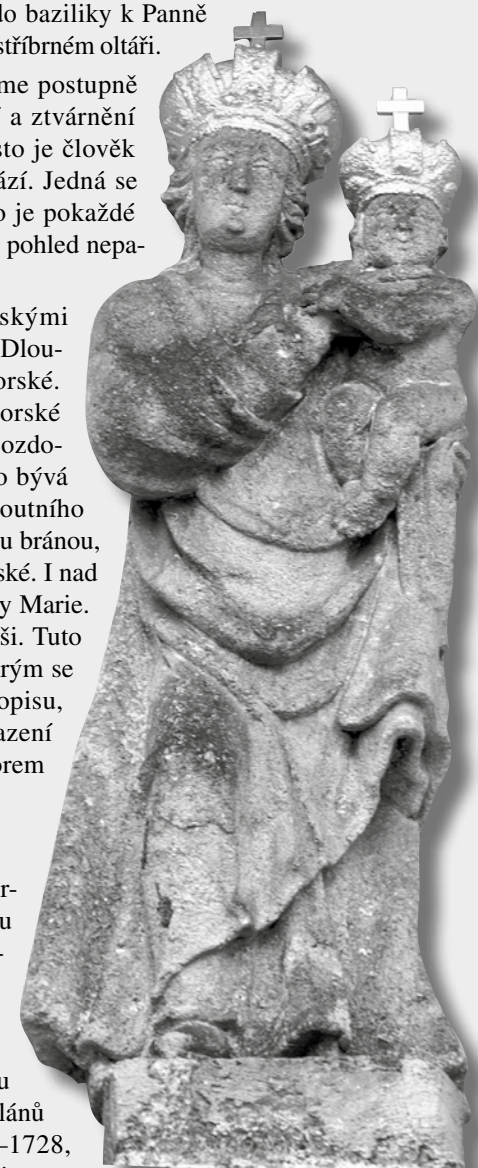
Kroky poutníků i dalších návštěvníků směřují do baziliky k Panně Marii Svatohorské, kde je její socha vystavena na stříbrném oltáři.

Nicméně projdeme-li se po Svaté Hoře, můžeme postupně objevovat takřka bezpočet dalších vyobrazení a ztvárnění milostné sochy Panny Marie Svatohorské. Často je člověk překvapen, kde všude se její vyobrazení nachází. Jedná se stále o tutéž Pannu Marii Svatohorskou, přesto je pokaždé trochu jiná, můžeme si všimnout různých, na první pohled nepatrných detailů.

Pokud se na Svatou Horu vydáme Svatohorskými schody, je již nad jejich vstupem v Příbrami, v Dlouhé ulici, umístěna socha Panny Marie Svatohorské. Pokud přicházíme ke Svaté Hoře přes Svatohorské náměstí, sloup stojící uprostřed prostranství je ozdoben též sochou Panny Marie Svatohorské, proto bývá nazýván mariánským. Nad oběma vstupy do poutního areálu, tedy jak nad Pražskou, tak nad Březnickou branou, je umístěna rovněž socha Panny Marie Svatohorské. I nad vstupem do kláštera se nachází vyobrazení Panny Marie. V tomto případě jde o malbu na kamenné kartuši. Tuto pětičlennou vyobrazení Panny Marie Svatohorské, kterým se budeme věnovat letos na stránkách tohoto časopisu, doplníme v posledním čísle zmínkou o vyobrazení Panny Marie Svatohorské na obraze, jehož autorem je Karel Škréta.

Svatohorské schody

Svatou Horu spojují s městem Příbramí Svatohorské schody. Nejstarší ještě dřevěné schody jsou připomínány k roku 1658. Stavba prvních krytých schodů je datována k roku 1670, tyto schody se nazývaly Vratislavské, protože na jejich vybudování velkou měrou přispěl jeden z příslušníků tohoto rodu. Schody, které spojují Svatou Horu s Příbramí dodnes, byly vystavěny podle plánů Kiliána Ignáce Dientzenhofera v letech 1727–1728, jsou zděné a kryté, i přestože byla vystavěna jen skromnější varianta a Dientzenhoferův návrh nebyl realizován kompletně. To, že se jedná o schody

Detail sochy Panny Marie Svatohorské umístěné ve výklenku nad vstupem do Svatohorských schodů v Příbrami, v Dlouhé ulici

kryté, je jedinečné a rozhodně ne běžné. Snad jen v bavorském Pasově se nacházejí obdobné kryté schody, které vedou k poutnímu kostelu Mariahilf.

V Příbrami, v Dlouhé ulici, kde Svatohorské schody začínají, se přímo nad vstupem, ve výklenku nachází socha Panny Marie Svatohorské. Byla vytesána z kamene. Koruny na hlavě Panny Marie i na hlavě Ježíška jsou pozlacené. Koruny byly vytesány podle korun, kterými byla milostná socha Panny Marie Svatohorské korunována v roce 1732. Je tedy zřejmé, že socha byla vytesána později, tedy po roce 1732, a umístěna do výklenku nad vstupem do Svatohorských schodů dodatečně.

Schody umožňují přístup poutníků. Petr Piřha k nim uvádí: „Poutník po nich stoupá ke svatyni, k cíli své cesty. Poté, co prošel různě velkou vzdáleností po rozličně kamenitých a rozbředlých cestách, stojí teď na pevných kvádrech schodů. Zdají se mu oproti předchozí cestě pohodlné, zároveň však pociťuje jejich strmé stoupání a vidí jejich délku. Spíše bychom měli říci výšku.“ (Zastavení při pouti na Svatou Horu, s. 27)

Vydejme se tedy po Svatohorských schodech z Příbrami na Svatou Horu. Při stoupání vzhůru si můžeme připomínat poutníky, kteří před námi tudy šli k cíli své cesty.

Eva Hovorková

Pohled na Svatohorské schody od kaple sv. Máří Magdalény, v pozadí Příbram se Zámečkem – Ernestinem

Informace

Vážený pane doktore, obracím se na Vás jako na informovanou osobu. Proslýchá se, že farnost na Svaté Hoře obdržela grant na opravu areálu. Rádi bychom našim čtenářům poskytli relevantní informace. Mohl bych Vám v tomto smyslu položit několik otázek?

Jistě, pokud budu mít dostatečné informace, rád se o ně se čtenáři Sváté Hory podělím. Jen se ptejte.

Mohl byste nám stručně přiblížit, o jaký grant se jedná?

Jedná se o projekt, jehož cílem je vzorová obnova poutního areálu. Tento projekt je součástí Integrovaného operačního programu v oblasti Národní podpory využití potenciálu kulturního dědictví. Hlavním cílem projektu je realizace vzorového projektu obnovy a využití památkového objektu zapsaného do Ústředního seznamu kulturních památek jako národní kulturní památka prostřednictvím stavební a restaurátorské obnovy a revitalizace a jejího nového využití prostřednictvím rozšířených a nově vytvořených kulturních a vzdělávacích služeb.

Mohl byste našim čtenářům vysvětlit, co to znamená vzorová obnova, vzorový projekt?

To znamená, že Projekt bude sloužit jako modelový projekt obnovy a využití obdobného typu památek. Přístupy a postupy použité zde na Svaté Hoře bude pak možné použít na obnovu a využití památek obdobného charakteru po celé České republice.

Mohl byste stručně přiblížit, co bude výsledkem tohoto projektu?

Nově zrekonstruované prostory budou využity pro duchovní činnost, stálou výstavní expozici, budou uzpůsobeny pro pořádání krátkodobých tematicky zaměřených expozic a výstav. Dále budou sloužit k pořádání kulturních akcí pro široké spektrum návštěvníků i pro vzdělávací akce (žáci základních a středních škol apod.). Vznikne zde také badatelské centrum zaměřené na barokní kulturu s hudebním archivem.

Kdo o přidělení finančních prostředků žádá?

Žadatelem je Římskokatolická farnost u kostela Nanebevzetí Panny Marie Příbram - Svatá Hora. Hlavní kontaktní osobou jsem já, statutárním zástupcem je Otec Mgr. Jan Sokulski, CSsR.

Bude mít farnost v tomto projektu nějakého partnera?

Ano, partnerů bude několik. Především je to zřizovatel farnosti, tedy Arcibiskupství pražské, které poskytne farnosti odborné zázemí svých zaměstnanců. Dalším partnerem bude Pražská provincie kongregace Nejsvětějšího Vykupitele (Redemptoristé), která s farností při správě areálu Sváté Hory dlouhodobě spolupracuje. Významným partnerem projektu bude také město Příbram, které má s podobnými projekty velké zkušenosti. Po dokončení projektu bude spolupracovat s farností při přípravě jednotlivých výstav, expozic, prezentací a při pořádání společenských akcí v areálu. Partnerem projektu bude také vydavatel tohoto časopisu, Matice Svatohorská, která s farností dlouhodobě spolupracuje při správě a obnově poutního areálu, především při pořádání duchovních, kulturních a vzdělávacích akcí a při zajišťování financí na provoz Sváté Hory.

Mohl byste čtenářům stručně přiblížit, co bylo hlavním motivem pro zpracování tohoto projektu?

Svatá Hora je nejznámější a nejslavnější mariánské poutní místo v Čechách. Jedná se o jedinečné barokní dílo Carla Luraga. Hlavní výstavba komplexu probíhala v letech 1658 - 1675. Postupně se zde zrodilo jedno z nejslavnějších českých poutních míst a významné centrum mariánského kultu v Evropě. Tuto mimořádně cennou památku českého baroka 17. století vyzdobila řada umělců v čele s Brokoffem a Brandlem.

V současnosti je celý areál ve značně neutěšeném stavu, který je zapříčiněn více než čtyřicetiletou komunistickou érou, kdy došlo k rozsáhlé devastaci areálu, která byla završena rozsáhlým požárem v roce 1978. Jedna z nejvýznačnějších památek a skvostů středoevropské barokní architektury je i přes značnou snahu farnosti vážně ohrožena. Dílčí rekonstrukce areálu jsou prováděny postupně od počátku 90. let, a to dle finančních možností farnosti. Komplexní revitalizace a rekonstrukce areálu prostřednictvím projektu je z hlediska zachování nevyčíslitelné hodnoty této památky naprosto nezbytná. Současný stav památky

je silně neuspokojivý a oddalování realizace projektu by v konečném důsledku mohla vést k postupně nenávratné ztrátě kulturního dědictví.

Projekt rovněž zahrnuje aktivity vedoucí k vytvoření nových a výraznému rozšíření stávajících služeb kulturního a vzdělávacího charakteru, čímž reaguje na dlouhodobou poptávku odborné i laické veřejnosti. Realizace projektu významně přispěje ke zvýšení návštěvnosti nejen Svaté Hory, ale i regionu jako celku. Mezi významné socioekonomické benefity projektu patří rozšíření spektra nabízených služeb, zvýšení atraktivity města i regionu a v neposlední řadě i podpoření sociálního i ekonomického růstu regionu.

V současnosti je silná poptávka po rozšíření rozsahu a kvality poskytovaných služeb v areálu Svaté Hory. Stoupá zájem o zpřístupnění doposud nepřístupných prostor i mobiliáře. V regionu je silná poptávka po kvalitní a pestré infrastruktuře pro kulturní a vzdělávací služby.

Přispěje realizace tohoto projektu také k rozvoji turistických aktivit?

Samozřejmě. Kromě poutníků a věřících láká Svata Hora i obrovské množství turistů. Je zcela zřejmé, že toto z architektonického hlediska skvostné a evropsky významné poutní místo navštěvuje každoročně obrovské množství turistů. Objekt je jednou z nejnavštěvovanějších památek i atraktivit cestovního ruchu ve Středních Čechách. Ročně Svatou Horu navštíví přes 300 tisíc návštěvníků. Tento potenciál je však v současnosti nedostatečně využíván. Sice je turistům zpřístupněn celoročně, probíhají zde prohlídky (i v cizích jazycích) a je zde skromné poutní muzeum, ale nabídka širších služeb zatím chybí. To je zapříčiněno stavebně statickou situací areálu, kdy je zpřístupněna pouze bazilika s ambity.

Co je hlavním cílem projektu?

Primárním cílem je technická obnova národní kulturní památky - nejvýznamnějšího poutního místa Čech, jeho oživení, optimální využití a jeho plnohodnotné znovuzapojení do organismu města Příbram.

Sekundárním cílem je zvýšit úroveň a dostupnost odborných služeb v oblasti péče o kulturní dědictví a rozšířit a zkvalitnit kulturní a vzdělávací služby a zlepšit jejich dostupnost prostřednictvím celoročního poskytování moderních kulturních a vzdělávacích služeb různým skupinám odborné i laické veřejnosti.

V neposlední řadě je cílem zvýšit atraktivitu Svaté Hory a celého regionu pro obyvatele, návštěvníky, uživatele a klienty nabízených služeb i potenciální investory. Paralelním cílem je realizace vzorového projektu dokazujícího, že aktivní, uvážlivě volené užívání historických objektů a promyšlené řízení je efektivní cestou k trvalé péči o památkově cenné prostředí a širší spektrum koordinovaných služeb a aktivit je nejučinnější cestou k dlouhodobě udržitelnému a ekonomicky samostatnému životu historického areálu.

Stručně je možné říci, že cílem projektu je vybudování ojedinelého multifunkčního duchovního, společenského, kulturního a vzdělávacího centra s nadnárodní historickou tradicí.

Byly již na projektu realizovány nějaké kroky?

Jistě, na projektu se pracuje již od roku 2010. Zatím proběhly technické a administrativní přípravy projektu. Jejich součástí bylo zejména sestavení realizačního týmu, podepsání partnerských smluv s partnery farnosti zmíněnými výše, vyřešení majetkoprávních vztahů, příprava a realizace výběrových řízení na zpracovatele projektové dokumentace a na zpracovatele žádosti o dotaci. Kromě toho bylo nezbytné zpracovat projektovou dokumentaci ke stavebnímu povolení a rozpočtu, zpracování studie proveditelnosti a vlastní žádosti pro Integrovaný operační program. V současné chvíli probíhá výběrové řízení na realizátora stavebních a restaurátorských prací.

Pane doktore, mohl byste našim čtenářům stručně přiblížit, jak bude celá obnova postupovat zejména s ohledem na omezení stávajícího provozu areálu?

V rámci investiční fáze budou provedeny práce stavebně-restaurátorského charakteru. Celá stavba bude rozdělena do několika fází, které zahrnou prakticky všechny objekty poutního areálu (Baziliku, ambity, proboštvství, svatohorské schody, náměstí a několik dalších). Omezení areálu bude značné. Uvažuje se o zachování mší a jejich přesunutí do exercičního domu. Exerciencie se pokusíme také zachovat s tím, že exercitanti budou o této skutečnosti informováni.

Vážený pane doktore, moc Vám děkuji za rozhovor. Jsem přesvědčen, že naši čtenáři informace o takto významné obnově Svaté Hory uvítají a doufám, že se na Vás budu moci obrátit i v budoucnu, abyste nám přiblížil, jak celý projekt postupuje.

PhDr. Mgr. Jana Traxlera se ptal MUDr. Otto Lang, Ph.D.

Mistr křesťanského života v miniatuře

Kázání při pohřbu P. Břetislava Vaňka, CSsR, bazilika Nanebevzetí Panny Marie, Příbram – Svatá Hora, sobota 24. ledna 2015, 10:30 hodin (přepis mluveného slova)

Milý Otče biskupe, milí spolubratři a sestry, milí příbuzní a pozůstalí, rád vzpomínám na dobu, kdy Otec Břetislav míval ve svatohorské bazilice v šest hodin ráno mši svatou, a ta trvala zpravidla necelých dvacet minut. Mnohým se to nelíbilo, byly na něj dokonce i stížnosti. Já ho naopak obdivoval, že byl úsporný, že mu všechno šlo rychle od ruky, byl vlastně takovým mistrem miniatuury. Vždycky pak říkával, že je zručný ve službě Boží. A tak bych byl rád, aby i toto mé dnešní slovo bylo krátké, stručné a úsporné.

Když se univerzální poselství spásy zvěstované v evangeliu sejde s konkrétním životem člověka, je to vždycky důvod k úžasu a vděčnosti. Zvláště tehdy, pokud je toto evangelium dobře zaslechnuto, pokud je inspirací pro život člověka a celoživotním vodítkem. Potom je lidský život vpravdě uměleckým dílem podle Božího záměru. To snad můžeme říci o každém knězi, ale měli bychom to také dokázat říci o každém křesťanu, tedy i o sobě samotných. Toto umění spočívá v tom, že člověk na jednu stranu dokáže beze zbytku přijmout pravdy a skutečnosti evangelia, na druhou stranu v tom, že dokáže tyto pravdy ztvárnit jedinečným způsobem. Jsem přesvědčen, že to je případ našeho zesnulého. My mu za to chceme poděkovat. Chceme poděkovat za svědectví jeho života.

U P. Břetislava Vaňka se těžko hledá nějaký zvláštní společný jmenovatel nebo nějaká mimořádná základní vlastnost. Byl to prostě dobrý a poctivý kněz, dobrý a poctivý řeholník, dobrý a poctivý křesťan. Jeho život byl dostatečně dlouhý. Možná že pod vlivem posledních dnů jeho života cítíme nádech určitého smutku či tragiky nad tím, že zemřel na nevlýčitelnou nemoc, ale je dobré si uvědomit, že se dožil téměř devadesát let, a že to tedy byl věk vsutku požehnaný.

To, co je pro náš nynější pohled důležité, je fakt, že vše, co ve svém životě říkal a dělal, nejprve žil. Taková autenticita života je vždy inspirací a podnětem k zamyšlení. Není totiž důležitý výčet našich aktivit a skutků, nýbrž to, s jakou vizitkou odcházíme z tohoto světa, jací jsme doopravdy byli. V tomto smyslu je pohřeb kněze vlastně takovým jeho posledním kázáním. V případě Otce Břetislava Vaňka je to kázání o životě člověka, který měl sice drsnou

slupku a někdy možná dokázal i bodnout nebo dokonce zranit, ale to všechno bylo jen zdání. Pod tou slupkou bylo totiž pravdivé, dobré a milosrdné srdce. Byl v tom nejlepší slova smyslu náročný. Na sebe i na druhé. Vy, kteří jste k němu chodili ke svaté zpovědi, víte, že to „nedával zadarmo“. Že nemlčel k chybám člověka, že někdy řekl až příliš jasnými slovy, jak se věci mají. K pochopení jeho přístupu mi pomohla kdysi jedna jeho věta. Když už jsem byl tak trochu unavený z jeho připomínek, co míval, a zlobil jsem se, řekl mi: „Víš, kdybys nestál za nic, tak bych mlčel. Ale protože máš šanci, tak do tebe reju.“ To je určitý klíč k pochopení jeho životních postojů. Bylo by dobré, kdybychom v tomto smyslu brali všechny jeho připomínky k životu, tedy jako něco konstruktivního a pozitivního, jako něco, co vycházelo z jeho způsobu života, který byl maximálně věrný a maximálně úsporný.

K věrnosti měl věru důvodů dosti. Kolik těžkých křížovatek na jeho životní cestě mohlo být příčinou toho, že by se vydal jinou cestou! Kolikrát se vrhal do lidsky obtížných situací nebo, řekněme, do situací beznadějných. Nechal se vysvětlit na kněze tajně v době, kdy nebyla žádná šance, že bude moci působit veřejně. Musel to potom skrývat mnohá léta před všemi lidmi, dokonce i před vlastními rodiči. Vstával ve tři nebo ve čtyři hodiny ráno, aby si tajně odsloužil mši svatou a doma se to nikdo nedověděl. Jeho rodiče zjistili, že je knězem, až od policie při výslechu. Byl člověkem, který vlastně celý život své kněžství žil takovým nestandardním způsobem, a přitom to byl způsob velmi, velmi patřičný. Vlastně nikdy nebyl farářem na nějakém významnějším místě nebo někým, kdo by to z lidského pohledu v církvi někam dotáhl. Vždycky však byl základním fundamentem a stavebním kamenem, můžeme říci svorníkem. Ať už jako kaplan tady na Svaté Hoře nebo na Kladně či jako administrátor v Mutějovicích nebo potom při druhém příchodu na Svatou Horu jako dlouholetý zpovědník a člen komunity.

Jak na začátku mše řekl pan biskup Karel Herbst: je skutečně ozdobou této kongregace, i když tak nenápadnou. Ony se ozdoby nemusejí vždy lesknout, nemusejí to být cinglárka. Nemusí to být něco, co nás hned udeří do zraku. Ozdobou často bývá to, že máme vedle sebe fundament, že se máme o co a o koho opřít. V tomto smyslu byl pro nás Otec Břetislav opravdu velkým vzorem.

Často se mluví o nové evangelizaci. Ano, je to téma zvláště pro dnešní dobu, myslím si však, že to je téma pro každou dobu, ve které jsme my křesťané žili, žijeme a budeme žít. Nová evangelizace neznámá, že všechno, co jsme

doposud měli, vyhodíme a označíme za staré harampádí či bezcenný brak a nutně přineseme něco nového. V životě církve je důležitá také tradice. Ta je takovou zlatou nití, která nás váže ke Kristu a která prochází dvěma tisíci lety dějinami církve. Právě určitá starosvětskost Otce Břetislava (kolikrát nám připomenul, co k té či oné situaci říká „stará řehole“) může a má být chápána jako onen fundament tradice, který je tak důležitý. Koneckonců nová evangelizace v jeho podání spočívala v tom, že žil poctivě jako křesťan, poctivě jako kněz. Když se měl pomodlit, pomodlil se, když se měl postit, postil se, když bylo potřeba sedět ve zpovědnici, seděl ve zpovědnici. Tam, kde bylo třeba mluvit, mluvil, a tam, kde bylo třeba mlčet, mlčel. Takové obyčejné věci, řekneme si, ale budou nám chybět, protože takových lidí už se nerodí mnoho. A my víme, že tato jeho věrnost

a ta obyčejnost, která však byla zároveň velmi konstruktivní a důležitá pro každého z nás, kteří jsme ho potkávali, nebyla obyčejností ve smyslu průměrnosti, ale prostoty. Že to bylo něco opravdu vybojovaného a prožitého, a tedy autentického a tím přitažlivého.

Kdybychom tedy přece jen hledali určitý jednotlivý prvek jeho života, asi bychom našli věrnost. Věrnost svému křesťánskému zasvěcení, věrnost svému povolání a konec konců věrnost svému životu až do konce.

Nyní můžeme za jeho život poděkovat. Samozřejmě při vědomí, že každý z nás je člověk a každý z nás dělá chyby. Proto je potřeba – a o to vás prosím – abyste mu odpustili, pokud máte pocit, že vám ve svém životě udělal něco ne zcela dobrého. Protože do Božího království se jde přes nebeskou bránu, kde je potřeba především být vybaven odpuštěním svých bratří a sester. Věřím, že v našem případě to buď vůbec nebude potřeba, anebo že to bude učiněno s vděčností a s lehkým srdcem. Kéž Bůh dá a najdou se opět lidé, kteří by žili takovým věrným, autentickým a ryzím způsobem života jako on.

P. Stanislav Příbyl, CSsR

Mravní život křesťana – ctnosti

I.

Sv. Jan Pavel II. v encyklice: „*Redemptor hominis*“ napsal: „Člověk potřebuje vědět, zda stojí za to narodit se, žít, zápasit, trpět a zemřít, zda-li má cenu bojovat za určité ideály, převyšující materiální a povrchní zájmy, jednoduše, zda-li existuje alespoň jedno „protože“, které by ospravedlňovalo jeho pozemskou existenci.“ Dnešní lidé jsou názorově samostatnější než dřívější generace. Ale zároveň jsou nejistější v těch nejzákladnějších lidských otázkách, v tázání po nejlustnějších proč a k čemu. Anglický zoolog a publicista Matt Ridley se ptal: Jak je možné, že se lidské společnosti řídí morálkou, zákony a všeobecně převládající slušností, když naše chování se podle sociobiologů formovalo během milionů let, kdy jsme mezi sebou zápasili o přežití a naslouchali příkazům svých sobeckých genů? Existuje etika ctnosti, která vychází z toho, že se člověk rozhoduje podle relativně stabilních postojů, tedy ctností, hodnot. Základ pro ni vytvořil Aristoteles, který rozlišil dva druhy ctností: 1. ctnost založená na rozumu – schopnost rychlého úsudku, moudrost a 2. ctnost založená na vůli (etická ctnost) – ta hledá správnou míru jednání a chování. Stálost ctnosti vyplývá z návyku, který je otázkou výchovy, velký vliv na upevnění ctností má i tradice. Tři klíčové dimenze ctností podle Aristotela jsou: 1. rozum a náklonnost jako duchovní schopnosti člověka, 2. pojem ctnosti, 3. způsob života s cílem dosáhnout harmonické osobnosti. Tolik filozofie.

Je zde však ještě odpověď, která přesahuje empirickou i filozofickou rovinu, a stává se tak nutně výpovědí víry. Člověk je Božím stvořením, nejen výtvořem přírodních mechanismů. Důstojnost člověka je zakořeněna ve stvoření „k obrazu a podobě Boha“, člověk tedy dosahuje svého naplnění v povolání k božské blaženosti a jeho úkolem je k tomuto naplnění svobodně směřovat. Svými svobodnými skutky se lidská osoba přizpůsobuje nebo nepřizpůsobuje dobru, přislíbenému Bohem a dosvědčovanému mravním svědomím. Lidé se sami vzdělávají a vnitřně rostou. S pomocí milosti vzrůstají ve ctnosti. Sv. Pavel učí: „Konečně, bratři, mějte zájem o všechno, co je pravdivé, co je čestné, co je spravedlivé, co je nevinné, co je milé, co slouží dobré pověsti, a o každou zdatnost nebo (činnost, která si zasluhuje) chválu.“ (Flp 4,8)

Katolický katechismus učí: V mravním životě jsou zvyky dobrých skutků, kterým říkáme ctnosti. Ctnost je trvalá a pevná dispozice konat dobro. Dovoluje člověku nejen konat dobré skutky, nýbrž i vydávat ze sebe to nejlepší. Ctnostná osoba všemi svými smyslovými i duchovními silami směřuje k dobru, hledá je a volí v konkrétním jednání. „Ctnostný život spočívá v tom, že se stáváme podobnými Bohu.“ „Ctnost není nic jiného než správné užívání svobodné vůle,“ říká sv. Tomáš Akvinský. Lidské ctnosti jsou pevné postoje, ustálené sklony, trvale nabyté dokonalosti rozumu a vůle, které řídí naše skutky, vnášejí řád do našich vášní a usměrňují naše chování podle rozumu a víry. Jejich plodem je snadnost sebeovládání a radost při úsilí o mravně dobrý život. Ctnostný člověk je ten, který svobodně koná dobro. Mravních ctností se dosahuje lidským úsilím. Jsou to plody i zárodky mravně dobrých skutků; uzpůsobují všechny mohutnosti lidské bytosti k tomu, aby vstoupila do společenství božské lásky. Některé ctnosti získáme cvikem, výchovou, návykem, to jsou získané ctnosti. Jiné jsou darované od Boha. Základní funkci v mravním životě mají čtyři ctnosti, které se proto nazývají základní neboli kardinální. Jsou to: moudrost, spravedlnost, statečnost a mírnost. Všechny ostatní ctnosti jsou seskupeny okolo těchto základních ctností, např. čistota, pokora, poslušnost, trpělivost. Jsou i ctnosti božské: víra, naděje a láska. Ježíš Kristus jako Bůh a člověk je vzorem a mírou všech ctností: „*Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.*“ V dalších číslech budeme postupně analyzovat každou ctnost zvlášť.

O. Krzysztof Strzelczyk, CSsR

Stavba varhan - aktuality

V roce 2014 bylo na stavbu varhan pro Svatou Horu shromážděno 2.313.850 Kč, projekt byl podpořen odesláním 406 DMS. Všem dárcům srdečně děkujeme! Za tuto částku byla především dokončena hrací a registrová mechanika varhan, zhotoveny abstrakty, hřídele, úhelníkové trámce, ložiska ad.

V září 2014 byly přivezeny z Portugalska nové kovové píšťaly budoucích svatohorských varhan. Tyto kovové varhanní píšťaly byly pořízeny velkorysým darem dárců z Prahy v celkové hodnotě 1.300.000,- Kč. TISÍČERÉ DÍKY! Kovové píšťaly jsou zatím uloženy ve velkých bednách ve varhanářské dílně Vladimíra Šlajcha v Borovanech. V roce 2015 se bude pracovat zejména na řezbářských pracích, barvení a napouštění dřeva speciální povrchovou úpravou, zlacení částí varhan a mramorování. V roce 2016 by se podle výše dostupných finančních prostředků přistoupilo konečně ke kompletaci celých varhan a intonování jednotlivých varhanních píšťal nejdříve ve varhanářské dílně, poté již přímo na nově zrestaurovaném kůru svatohorské baziliky.

K dnešnímu dni již bylo na velké svatohorské varhany shromážděno a proinvestováno přes 10.000.000,- Kč, což je cca. 67% z celkové částky. Na dostavbu svatohorských varhan už tedy zbývá necelých 5.000.000,- Kč.

Benefiční koncert pro Svatohorské varhany

V předvánočním týdnu, v pátek v podvečer 19. prosince proběhl ve svatohorské bazilice další z řady Benefičních koncertů na podporu dostavby Svatohorských varhan. Předvánoční atmosféru tak početnému publiku zpřijemnilo sólisté Národního divadla v Praze, barytonista Vratislav Kříž, trumpetista Vladimír Rejlek a varhaník Přemysl Kšica.

Svým uměním tak i oni přispěli nejen ke krásnému předvánočnímu nalazení, ale i k pěknému výtěžku z tohoto koncertu 21.900,- Kč, který byl poukázán na účet veřejné sbírky na stavbu svatohorských varhan. Díky hlavním organizátorům tohoto Benefičního koncertu, Ivanu Fuksovi a Matci Svatohorské, se tak dostavba velkých varhan opět o krok přiblížila cíli.

Na koncertě byla též představena nová forma dárcovství a podpory svatohorských varhan, a sice nová internetová on-line aplikace „Adopce varhanních píšťal“ www.svata-hora.cz/varhany/adopce/, ve které si dárcé přímo může adoptovat svou vlastní varhanní píšťalu, která pak ponese rytinu jména, oblíbené osoby, místa či jakékoli jiné věci dle přání dárců. Tato internetová aplikace je v provozu od 1. 5. 2014 a do dnešního dne bylo takto adoptováno již 72 z celkem 154 prospektových varhanních píšťal za částku 782.000,- Kč z celkové částky 5.000.000,- Kč. Adoptované píšťaly nesou jména např. Šumava, Spolek ve čtvrtek, Mary Kay, Waldorfská škola Příbram ad.

Všem dárcům mockrát DĚKUJEME a přáli bychom si, aby nové velké svatohorské varhany mohly zaznít v nově opravené svatohorské bazilice již v roce 2016. Na Vaši adopci čeká ještě 82 prospektových píšťal! I Vaše jméno nebo jména Vašich blízkých mohou být vyryta do Svatohorských varhan!

Miloslava Šmolíková

Exercicie na Svaté Hoře v roce 2015

26. 2. - 1. 3.	Exercicie pro zdravotníky a ty, kteří pečují o druhé	Mons. Aleš Opatrný	1 200 Kč
16. 3. - 18. 3.	Setkání pastoračních asistentů Arcibiskupství pražského	P. Michal Němeček	-
19. 3. - 22. 3.	Exercicie „Má církev srdce?“	P. Ondřej Salter	1 200 Kč
4. 5. - 8. 5.	Exercicie „Modli se a pracuj II.“	P. Karel Satoria	1 510 Kč
18. 5. - 22. 5.	Exercicie „Kristus jediný Vykupitel člověka“	P. Krzysztof Strzelczyk, CSsR	1 510 Kč
4. 6. - 7. 6.	Exercicie pro rozvedené i znovu seždané	Mons. Aleš Opatrný	1 200 Kč
8. 6. - 12. 6.	Exercicie „Maria, vzor pro dnešní dobu“	P. Jan Sokulski, CSsR	1 510 Kč
15. 6. - 19. 6.	Exercicie „Křesťanská výchova v dnešní době“	P. Krzysztof Strzelczyk, CSsR	1 510 Kč
2. 8. - 6. 8.	Exercicie „Láska je touha po jednotě“ (Fragmentárnost a sjednocení v duchovním životě)	P. Petr Beneš, CSsR	1 510 Kč
17. 8. - 21. 8.	Exercicie „Co dělat, když se nám zdá, že život ztrácí smysl“	P. Jan Sokulski, CSsR	1 510 Kč
23. 8. - 29. 8.	Exercicie pro kněze	P. Miloslav Kabrda, SDB	2 310 Kč
17. 9. - 20. 9.	Exercicie pro seniory „Zralý život v pohledu víry“	Mons. Aleš Opatrný	1 200 Kč
21. 9. - 25. 9.	Exercicie v mlčení (pro lidi středního věku)	P. Angelo Scarno, S.S.L.	1 510 Kč
5. 10. - 10. 10.	Exercicie podle sv. Ignáce	P. František Hylmar, SJ	1 910 Kč
16. 10. - 18. 10.	Setkání pastoračních asistentů Arcibiskupství pražského	P. Michal Němeček	-
19. 10. - 23. 10.	Exercicie „Od začátku“	P. David Horáček	1 510 Kč
25. 10. - 31. 10.	Exercicie pro kněze	P. Jindřich Krink	2 310 Kč
5. 11. - 8. 11.	Exercicie „Literatura a duchovní život“	P. Petr Beneš, CSsR	1 200 Kč
9. 11. - 13. 11.	Exercicie pro muže „Kráľ David“	P. Václav Hypius, CSsR	1 510 Kč
15. 11. - 21. 11.	Exercicie pro kněze	Mons. Aleš Opatrný	2 310 Kč
26. 11. - 29. 11.	„Pax“ (pokoj) - prostředí pro růst Boží setby v nás	P. Stanislav Příbyl, CSsR	1 200 Kč
29. 11. - 5. 12.	Exercicie pro kněze „Adventní týden s posledními papeži“	P. Miloš Szabo	2 310 Kč

Začátek exercicií je první uvedený den v 17.30 hodin večer v refektáři kláštera. Datum i čas konce exercicií je uveden u konkrétních kurzů. Přihlášky jen písemně: Římskokatolická farnost u kostela Nanebevzetí P. Marie Příbram - Svatá Hora, Exerciční dům, 261 01 Příbram II/591 nebo e-mailem na adrese ex.dum@svata-hora.cz případně vyplněním formuláře na <http://www.svata-hora.cz>. Informace: +420 731 619 800.

Významné akce a pouť, hudba při bohoslužbách, koncerty a kulturní pořady

19. 3.	Slavnost sv. Josefa , doporučený svátek. Mše sv. v 7.00, 9.00, 11.00 a 17. 00.
25. 3.	Slavnost Zvěstování Páně , doporučený svátek. Mše sv. v 7.00, 9.00, 11.00 a 17. 00.
29. 3.	Květná neděle . Mše sv. v 7.30, 9.00, 11.00 a 15. 30. Průvod s ratolestmi při mších v 9.00 a 11. 00.
2. 4.	Zelený čtvrtek . Pravidelné bohoslužby se nekonají. Památka ustanovení eucharistie v 17.00 s následnou adorací. Za obvyklých podmínek je možné získat plnomocné odpustky.
3. 4.	Velký pátek . Pravidelné bohoslužby se nekonají. Křížová cesta v 15.00, v 17.00 Velkopáteční obřady. Za obvyklých podmínek je možné získat plnomocné odpustky.
4. 4.	Bílá sobota . Pravidelné bohoslužby se nekonají. Obřady velikonoční Vigilie ve 21. 00. Je možné získat plnomocné odpustky.
5. 4.	Hod Boží velikonoční - Slavnost Zmrtvýchvstání Páně, zasněžený svátek. Mše sv. v 7.30, 9.00, 11.00 a 15. 30.
6. 4.	Pondělí velikonoční. Mše sv. v 7.30, 9.00, 11.00 a 15. 30.
12. 4.	2. neděle velikonoční (Božího milosrdenství). Mše sv. v 7.30, 9.00, 11.00 a 15. 30.
14. 5.	Slavnost Nanebevstoupení Páně, doporučený svátek. Mše sv. v 7.00, 9.00, 11.00 a 17. 00.
	Sv. Jana Nepomuckého . Mše svatá v 7.00, 9.00, 17. 00.
16. 5.	Pouť bývalých příslušníků PTP v 10. 30. Orelská pouť u Korunovačního oltáře v 11. 30.
20. 5.	Sv. Klementa Marie Hofbauera, CSsR . Mše svatá v 7.00, 9.00, 17. 00.
24. 5.	Seslání Ducha Svatého . Mše svatá v 7.30, 9.00, 11.00, 15. 30. Možnost získat plnomocné odpustky. Hudba při liturgii: M. Troup - Missa „Spiritus Domini replevit orbem terrarum“.
29. 5.	Noc kostelů . Prohlídky, koncerty, výstavy. 19.00 - 23.00
30. 5.	Pouť Matice Svatohorské v 10. 00. Ostatní mše svatá v 7.00, 9.00, 17. 00.
31. 5.	Slavnost Nejsvětější Trojice . Mše svatá v 7.30, 9.00, 11.00, 15. 30.
4. 6.	Slavnost Těla a Krve Páně . Mše svatá v 7.00, 9.00, 11.00, 17. 00. Možnost získat plnomocné odpustky.

Otevírací doba a pořad bohoslužeb na Svaté Hoře

Neděle: Areál otevřen 6.30 - 17.00

Mše svatá v 7.30, 9.00, 11.00 a 15. 30. Po každé mši je požehnání milostnou soškou a její uctívání

Po odpolední mši svaté jsou nejprve zpívané nešpory

Před mší svatou v 7.30 Anděl Páně a vystavení milostné sošky

Pondělí - sobota: Areál otevřen 6.30 - 18.00

Mše svatá v 7.00, 9.00 a 17.00 (v sobotu s nedělní platností)

Před mší svatou v 7.00 Anděl Páně a vystavení milostné sošky

Požehnání milostnou soškou a uctívání po mši svaté v 7.00, 9.00 a 17.00

Schody: Svatohorské schody otevřeny 8.00 - 17.00 (v zimě jen do 15.30)

Svatost smíření: Příležitost ke zpovědi je půl hodiny přede mší svatou, na požádání kdykoli

Ve čtvrtek po odpolední mši svaté půlhodinová adorace

V pátek mše svatá v 7.00 obětována za dobrodince Svaté Hory a živé i zemřelé členy Matice Svatohorské

V sobotu po mši svaté v 9.00 mariánská pobožnost s přednesením proseb. Můžete je zasílat poštou, e-mailem prosba@svata-hora.cz, formulářem na <http://www.svata-hora.cz>, nebo je předat osobně v sakristii

V postní době v pátek od 16.30 a v neděli od 15.00 křížová cesta místo modlitby posvátného růžence

V květnu denně kromě čtvrtku a neděle po odpolední mši svaté májová pobožnost s katechezí

Úřední hodiny farního úřadu

pondělí & pátek: 9.00 - 12.00; 13.00 - 15.30

V případě nutnosti je možné se na duchovní správu nepřetržitě obracet na tel: 603 797 393 - P. Sukulský, administrátor.

Prodejna knih a poutního zboží, Svatohorské poutní muzeum a průvodcovská služba

Provozuje Sacromontana, s.r. o, IČ: 27363261, DIČ: CZ27363261, odp. os. Martina Jechortová.

Kontakt: +420 318 429 943, +420 731 619 800, fax: +420 318 429 934, e-mail: prohlidka@svata-hora.cz,

E-shop: <http://shop.svata-hora.cz>

Otevírací doba Svatohorského poutního muzea a prodejny poutního zboží neděle: I. - XII: 9.00 - 17.00

pondělí - sobota: I. - V. & IX. - XII: 9.00 - 16.00 • V. - VIII.: 9.00 - 17.00

Expozice Svatohorského poutního muzea je volně přístupná za dobrovolné vstupné.

Prohlídka areálu s výkladem včetně návštěvy běžně nepřístupných prostor je možná V. - IX. denně v otevíracích hodinách muzea, jindy jen po předchozí domluvě. Začátek poslední prohlídky hodinu před zavírací dobou Svatohorského poutního muzea. Prohlídku větších skupin, zejména cizojazyčnou, je vhodné v dostatečném předstihu objednat písemně nebo e-mailem.

Cena prohlídky 70 Kč / 50 Kč, rodinné vstupné 190 Kč, cizojazyčný výklad 100 Kč / 80 Kč, děti do 6 let zdarma.

Prohlídka s koncertem. Po předchozí domluvě pro skupiny s min. 10 účastníky je možná prohlídka s průvodcem, po které následuje půlhodinový koncert na nové chórové varhany v bazilice. Český výklad 140 Kč / cizojazyčný výklad 200 Kč.

Prohlídka výstavy na Letním kůru „Svatá Hora v čase i nad časem“ - na požádání v prodejně za dobrovolné vstupné.

SVATÁ HORA Vydává a rozšiřuje Matice Svatohorská, o. s, Svatá Hora 591, 261 01 Příbram II, tel: 604 594 925, e-mail: casopis@svata-hora.cz, internet: <http://www.svata-hora.cz>, PDA: <http://www.svata-hora.cz/pda>. Vychází 6x do roka. Registrační číslo MK ČR E 11719. Cena časopisu - dobrovolný dar (náklady na 1 výtisk činí 15 Kč + poštovné). Řídí redakční rada.

Grafická úprava, sazba a tisk Tiskárna Prima, spol. s r. o. Expedici zajišťuje Karmelitánské nakladatelství, s. r. o.

BANKOVNÍ SPOJENÍ Česká spořitelna, a. s, č. ú. 523967309/0800. Zájemci o pravidelné odebírání pište na adresu redakce.

Všem národům, všem pokolením,
nám v klopýtání každodenním,
všem podle měř, jak Pán je zná,
branou i klíčem života je
chudičká Panna, Paní ráje,
Královna povždy vítězná.
Vhroužena v slunce, po staletí
sahá po každém ze svých dětí
v paprsků láskyplné hře.
Paprsek – celé nebe nese.
A na každého dostane se,
kdo kalich duše otevře.

(z Denní modlitby Církve)

